

[Miljøministeren]

husdyrgødning, der overstiger 30 t pr. ha. Noget tilsvarende skal gælde for alle landbrug, idet grænsen bør fastsættes ved antal dyr eller mængde kvælstof pr. hektar.

Hr. Heinesen var inde på det beklagelige, at vi har forladt tanken om, at nedfældningen skal ske inden for 24 timer. Det er jo et problem, men det viser sig, at en sådan bestemmelse i praksis ikke vil kunne gennemføres. Der kan komme så mange specifikke forhold for en landmand, at det ikke er muligt, og dermed har man så i virkeligheden gjort det kriminelt. Men spørgsmålet lægges ikke væk, det tages med i den opstilling af godt landmandskab, som landbruget har lovet at gennemføre.

Hr. Sønderby rejste spørgsmålet om vaske-midler. Det er et uhyre vigtigt og omfattende problem, som vi er nødt til på et eller andet tidspunkt også at tage fat på. Det danske vand er hårdt vand, som stiller særlige krav til vaskemidlerne. Fosfaterne i dem modvirker hårdheden. Når sæbeluden skylles ud, havner fosfaterne i spildevandet. Mere end halvdelen af fosfaterne kommer imidlertid fra andre kilder, først og fremmest fra vore toiletter. Hvor der er behov for fosforfjernelse i spildevandet, gøres dette i reglen med kemisk rensning. Den fjerner 90 pct. eller mere af fosforet. Hvis vi helt fjerner fosforet i vaskemidlerne, vil det kun formindske fosforindholdet i spildevand med knap 50 pct., og det vil i reglen ikke være tilstrækkeligt. Fjernelse af fosfor i vaskemidler kan derfor ikke erstatte kemisk rensning af spildevand.

Imidlertid kan man ikke fjerne fosforet uden at tilsætte andre midler til at modvirke vandets hårdhed. Disse midler virker også forurenende, og specielt kan de nedsætte effekten af den kemiske rensning af spildevandet. Der kan således ikke ventes en særlig gunstig effekt alene ved at nedsætte fosforindholdet i vaskemidler.

Spørgsmålet om biogas er blevet nævnt fra forskellig side, og man har nævnt spørgsmålet, om man kunne anvende nogle af disse ting i varmemæssig henseende. Det er en ting, som vi er meget, meget opmærksomme på, og som vi er meget positive over for, men vi vil gerne have det drøftet meget grundigt i udvalget. Vi kan tilslutte os de tanker, der kom frem her fra hr. Sønderbys side.

Hr. Gade var inde på ønskeligheden i, at vi fulgte disse forhold op også i international

henseende, og jeg kan sige til hr. Gade, at vi i høj grad gør dette, selvfølgelig først og fremmest inden for EF, men også inden for rammerne af de bilaterale forhandlinger, ikke mindst med Holland.

Prioriterer vi overhovedet miljøproblemerne? Jeg er enig med fru Lone Dybkjær i, at det er nødvendigt, at vi gør det, og at vi også får nogle principielle miljødebatter, så hovedlinjen kan lægges. Det prøver vi i al beskedenhed i ministeriet at gøre på den baggrund, vi har nu. Men én ting må vi gøre os helt klar, og det er, at når der opstår akutte problemer, må vi ikke lade dem ligge. Når jeg tænker tilbage på forholdene på det tidspunkt, da jeg overtog arbejdet derovre i ministeriet, og vi så tænker på forsøringsforslagene sidste år og på det, vi sidder med her, så er det jo forhold, som vi ikke dengang kunne prioritere i samme størrelsesorden.

Altså principiel enighed, men samtidig ønske om fællesskab om at tage fat på tingene, når de opstår, og gøre det omgående, for at de ikke skal udvikle sig til noget værre.

Foruden spørgsmålet om familiebruget var statsministeren inde på det meget væsentlige – og jeg vil godt sige forudsætningen for, at vi overhovedet kan få dette her rettet op – at myndighedernes pligt til og ansvar for tilsyn og kontrol bliver fastholdt.

Der har været talt en del også i anden omgang om pengene. Hvor skal pengene komme fra? Hvordan skal vi finansiere hele det foretagende? At der kommer udgifter, er klarlagt; de tal, der har været fremme, er korrekte. En del af foranstaltningerne kan være så bekostelige for de berørte borgere, at det er nødvendigt, at vi har hjælp til rådighed.

Der har også været talt om dambrugene. De vil i nogle tilfælde få flere udgifter, men jeg må også erindre om, at de foranstaltninger, der vedrører dambrugsområdet, ikke er en direkte følge af handlingsplanen, men var iværksat i forvejen. Samtidig vil de foranstaltninger, der er foreslået her, bedre vilkårene for dambrugene, sådan at deres risiko ikke bliver af samme størrelsesorden som tidligere. 3,5 mia kr. må vi se i øjnene skal ud.

Vi er fra regeringens side indstillet på at være med til at afbøde de største økonomiske vanskeligheder i en overgangsperiode ved at bidrage til investeringerne. De samle-